

?İmam Hüseyin (a.s) Neden Şehadeti Tercih Etti

<"xml encoding="UTF-8?">

İmam Hüseyin (a.s) Neden Şehadeti Tercih Etti?

Bu konuyu incelemeden önce şu sorulara cevap bulmamız gerekiyor:

A- İmam Hüseyin (a.s)'ın katili neden onu öldürmeye kalkıştı?

B- İmam Hüseyin (a.s) neden şehadeti seçti?

— İmam Hüseyin (a.s) ve Yezid'e Biat

Taberî[1] ve diğerleri bildirirler: Hicretin altmışıncı yılında Muaviye ölünce oğlu ve veliahdı olan

Yezid'in hilafeti için Recep ayında biat alındı; o sırada Medine valisi Velid b. Utbe b. Ebu

Süfyan'dı.

Yezid hilafete geçince tüm çabası, Muaviye'nin kendisinden sonra Yezid'in hilafet ve veliahtlık

konusunda önerisini kabul etmeyen sayılı kişilerden ne pahasına olursa olsun biat alarak bu

açıdan rahatlamaktı. Dolayısıyla bu kararı doğrultusunda -amcası oğlu- Velid'e bir mektup

yazarak Muaviye'nin öldüğünü bildirdi. Çok kısa olan diğer bir mektubunda ise şöyle yazdı:

"Hüseyin b. Ali, Abdullah b. Ömer ve Abdullah b. Zübeyr'den biat almak istediğin zaman onlara

karşı sert davran; bu hususta onlara, biat etmedikleri sürece, hiç bir ruhsat ve izin verme."

Mervan b. Hakem, hemen onların peşine adam gönderip onları Yezid'e biat ederek onun emrine

girmeye davet etmesini; davetine olumlu cevap verecek olurlarsa kabul etmesini, sakınacak

olurlarsa boyunlarını vurmasını önerdi ve onlar Muaviye'nin öldüğünü öğrenecek olurlarsa,

savaş yanlısı olmayan ve hilafeti tesadüfen kucağında bulmayı bekleyen Abdullah b. Ömer'in

dışında her birinin bir köşeye çekilerek hilafet bayrağını ellerine alarak halkı kendi hilafetlerine

davet edeceklerini vurguladı.

Bunun üzerine Velid, Abdullah b. Amr b. Osman'ı İmam Hüseyin ve İbn-i Zübeyr'e göndererek

onları çağırttı.

Abdullah onlarla mescitte görüşerek Velid'in mesajını onlara ilettiler.

Velid'in görüşmek için belirttiği saat valinin normalde halkı kabul ettiği bir zaman değildi. İşte

bu nedenle Velid'in elçisine, sen git; biz de geleceğiz, dediler. Abdullah gidince Hüseyin (a.s)

Abdullah b. Zübeyr'e şöyle buyurdu: "Öyle sanıyorum ki Ümeyyeoğulları'nın tahtı (Muaviye b.

Ebî Süfyan) helak olmuştur, bu davetten maksat da, onun ölüm haberi yayılmadan oğlu Yezid

için bizden biat almaktır." Abdullah b. Zübeyr, "ben de aynı görüşteyim" dedi. Sonra İmam

Hüseyin (a.s) kalkarak mescidden dışarı çıktı; akrabalarından ve taraftarlarından bir grubu

toplayarak hükümet konağına gitti ve onlara, "Ben Velid'in yanına gidiyorum; çağırırsam veya Velid'in bağırıp öfkelenildiğini görürseniz hemen içeri girip etrafımı sarın; aksi durumda burada gelmemi bekleyin," buyurdu ve içeri girdi. İmam içeri girdiğinde Mervan b. Hakem, Velid'in yanıbaşında oturmuştu. Velid, Yezid'in mektubunu İmam (s.a.a)'a okuyarak Yezid adına kendisine biat etmesini istedi. İmam Hüseyin (a.s) "inna lillah ve inna ileyhi raciûn" söyleyerek şöyle buyurdu: "Benim gibi birisi gizli olarak biat etmez; senin de bütün insanların karşısında açıkça biat etmedikçe böyle bir bâate razı olacağını sanmıyorum." Velid, öyledir dedi. İmam (a.s), "Bütün Medine halkını, Yezid'e biat etmeye davet ettiğinde, işin bir yerde bitmesi için bizi de davet edersin" buyurdu. Rahat talep biri olan Velid, İmam (a.s)'ın önerisi karşısında, "O halde git; Allah'a emanet ol" dedi. Olaya tanık olan Mervan Velid'e hitaben şöyle dedi: "Vallahi Hüseyin (a.s) biat etmeden buradan çıkacak olursa, iki taraftan çok miktarda kan dökülmedikçe artık böyle bir fırsatı bulamayacaksın. Bu adamı zindana at ve biat etmedikçe gitmesine müsaade etme ya da boynunu vur!"

İmam Hüseyin (a.s), Mervan'ın sözlerini duyunca yerinden kalkıp ona, "Ey Zerkâ'nın oğlu![2] Sen mi beni öldüreceksin, yoksa o mu? Vallahi yalan söyledin ve günah işledin" dedi.[3] Tarih-i İbn-i E'sem, Maktel-i Harezmi, Musiru'l-Ahzan[4] ve Luhuf[5] kitaplarında şöyle geçer: Yezid Velid'e bir mektup yazarak Medine halkından ve özellikle Hüseyin b. Ali'den biat almasını emretti ve Hüseyin biatten sakınarak itaat etmezse boynunu vurmasını söyledi! Sonra Taberî'nin kaydettiği rivayeti onlarda kaydederek şöyle yazmışlardır: Hüseyin öfkelenerek ona, "Ey Zerkâ'nın oğlu! Benim boynumu vurmalarını mı emrediyorsun? Yalan söyledin ve zatının kötülüğünü ortaya koydun. Biz nübüvvet ailesi ve peygamberlik ocağıyız. Yezid ise fasık, şarap içen ve cani bir kişidir; benim gibisi öyle birisine biat etmez" dedi.

Taberî diyor ki: Rahat talep birisi olan Velid İmam'a, "Allah'ın güvencesinde git" dedi. Fakat birinci rivayetin peşinde şöyle geçer: Sabah olunca Mervan, Hüseyin (a.s)'la görüşerek ona, "Ben senin hayrını istiyorum; teklifimi kabul et" dedi. İmam Hüseyin (a.s), "Söyle, ne istiyorsun" buyurdu. Mervan, "Müminlerin emiri Yezid'e biat et; bu dünya ve ahirette sizin hayrınıza olur."

Bunun üzerine İmam (a.s) Hüseyin şöyle buyurdu: "İnna lillah ve inna ileyhi raciun.[6] Müslümanlar Yezid gibi bir hükümdara duçar olduğunda artık İslam'la vedalaşmak gerekir."[7]

Fakat Abdullah b. Zübeyr'e gelince; hükümet düzeni biat için ona baskı yaptı; fakat o her defasında bir bahane getirerek Medine valisi Velid b. Utbe'nin yanına gitmedi. Abdullah b. Ömer ise Velid tarafından çağrılıp Yezid'e biat etmesi istenince, "Herkes Yezid'e biat ettikten sonra ben de biat edeceğim" dedi. Sonra Bekleyip her taraftan halkın biat ettiği haberlerini duyunca Velid b. Utbe'nin yanına giderek Yezid adına ona biat etti.[8]

Diğer bir rivayette şöyle geçer: O olaylardan sonra Hüseyin evden çıkarak Resulullah (s.a.a)'in mezarının başucunda durup şöyle dedi: "Selam olsun sana ey Allah'ın elçisi, ben senin yavrun ve kızın Fatıma'nın oğlu Hüseyin'im. Ben senin ümmetinin arasında halife kıldığın değerli emanetin ve torununum. Ey Allah'ın peygamberi, şahid ol ki onlar bana yardımda bulunmadılar, hakkımı zayi ettiler; beni korumadılar. İşte bunlar, seninle görüşünceye dek var olan şikâyetlerimdir. Allah'ın salâtı senin üzerine olsun."

Sonra namaza durarak şafak atıncaya kadar rükû ve secde halinde geçirdi.[9]

Başka bir rivayette ise şöyle kaydedilmiştir: Birkaç rekât namaz kılıp selam verdikten sonra şöyle dedi: "Allah'ım! Bu senin peygamberin Muhammed (s.a.a)'in kabridir; ben ise senin Peygamber'inin kızı Fatıma'nın oğluyum. Şu anda senin bildiğin bir olayla karşılaşmış bulunuyorum. Allah'ım! Ben iyiliği severim, kötülükten hoşlanmam. Ey celal ve ikram sahibi olan Allah! Bu kabrin ve bu kabrin içerisinde yatan şahsın hürmetine benim için senin, Peygamber'inin ve müminlerin rızasına uygun olan bir yolu mukadder eyle."

Sonra o gece sabaha yakın bir zaman kadar Peygamber'in kabrinin kenarında ağladı. Başını Resulullah (s.a.a)'in mezarına bıraktığı halde kısa bir uykuya daldı ve rüyasında Resulullah (s.a.a)'in etrafını saran büyük kalabalık bir melek grubuyla gelerek onu bağrına bastığını ve iki kaşını arasını öperek şöyle buyurduğunu gördü: "Ey Hüseyin, habibim! Yakında senin kanına boyanmış ve Kerbela topraklarında başın bedeninden ayrılmış bir vaziyette ümmetimden bir grubunun arasında düşmüş olduğunu, susuz olduğun halde sana su verilmediğini, susuzluktan kıvrandığın halde sana su vermediklerini görüyor gibiyim. O halde benden şefaath umuyorlar; ne oluyor onlara? Allah onları benim şefaathimden mahrum etsin. Ne oluyor onlara? Allah kıyamet gününde şefaathimi onlara nasip etmesin ve Allah yanında onların bir hissesi olmasın. Hüseyin! Ey habibim! Baban, annen ve kardeşin bana geldiler; onlar şevkle seninle görüşmeyi beklemekteler. Cennette senin öyle bir makam ve mevkiin var ki şehadet dışında hiçbir şeyle ona ulaşamazsın..."[10]

Sonra annesiyle kardeşinin mezarlarının yanı başına giderek onlarla vedalaştı.[11]

Ömer b. Etraf'tan ise şöyle rivayet edilmiştir:

Kardeşim Medine'de Yezid'e biat etmekten sakınınca huzuruna gittim; yalnız oturmuştu. Ona, "Ya Eba Abdullah! Fedan olayım. Kardeşim Ebu Muhammed Hasan (a.s)'ın, babamdan - Emiru'l-Müminin (a.s)- bana şöyle nakletti..." Burada boğazımda düğün oluştu, beni ağlamak tuttu ve gözümden yaşlar akmaya başladı. Hüseyin beni bağrına basarak, "Sana, benim öldürüleceğimi mi söyledi?" buyurdu. Ben zorlanarak, "Allah göstermesin ey Resulullah (s.a.a)'in torunu!" dedim. İmam (a.s); "Seni babanın hakkına ant veriyorum; babam sana benim öldürüleceğimi mi haber verdi?" buyurdu. Çaresiz, "evet" dedim; "Onun tevil ederek biat etseydin

olmaz mıydı?!" Bunun üzerine şöyle buyurdu: "Babam bana, Resulullah (s.a.a)'in kendisine benim öldürüleceğimi ve toprağımın (mezarımın) onun toprağının yakınında olacağını haber verdiğini söylemiştir. Senin bildiğini, bilmediğimi mi sanıyorsun sen? Ben asla zillete boyun eğmeyeceğim. Annem Fatıma babasını görerek şikayette bulunacak ve evlatlarının ümmetinden neler çektiğini söyleyecektir. Fatıma'yı evlatlarını inciterek inciten kimse de cennetin yüzünü görmeyecektir." [12]

İçtiḥad konusunda açıkladığımız gibi, yöneticiler ve onların izleyicileri Allah'ın hükümlerini değiştirmeyi tevil diye adlandırmayı bir alışkanlık haline getirmişlerdi ve bu konu o kadar yaygınlaşmıştı ki "tabir" kelimesi söylenince akla gelen ilk mana değiştirmekti. İşte bu esas üzerine, İmam Hüseyin (a.s)'la aynı dönemlerde yaşayanlar; İmam Hüseyin (a.s)'ın şehadet haberini Resul-i Ekrem (s.a.a)'in dilinden duyanlar, ısrarla Allah'ın kazasını tevil etmesini veya Irak'a gitmeyerek onu tevil etmesini istiyorlar. Bazıları da daha ileri giderek onu Yezid'e biat ederek tevil etmesini istiyorlardır; nitekim Ömer b. Ali bunu, "Onu biatla tevil etsen ne olur ki?!" şeklinde dile getirmiştir. Yani Yezid'e biat ederek öldürülmen konusunda Allah'ın kazasını değiştir.

Taberî ve Şeyh Mufid'in kaydettikleri, Muhammed b. Hanefiye'nin İmam Hüseyin (a.s)'la konuşmasında söyledikleri, her ne kadar açıkça dile getirmese de aynı kategoridedir (biz Şeyh Mufid'den naklediyoruz):

Hız. Hüseyin (a.s) Medine'den çıkmaya hazırlanınca, Muhammed b. Hanefiye ona dedi ki: "Kardeşim! Sen bana halkın en sevileni ve en değerlisisin. Ben nasihatimi hiç kimseden esirgemem; hele nasihata herkesten daha layık olan senden asla! Yezid'e biat etmekten ve onun sultasındaki bir şehre gitmekten mümkün olduğu kadar sakın. Sonra halka elçiler göndererek onları kendine itaate davet et. Eğer halkın ileri gelenleri ve onların izleyicileri sana biat ederlerse bundan dolayı Allah'a şükret; fakat eğer insanlar başkasının etrafından toplanır ve seni kabul etmezlerse, bundan dolayı Allah senin aklını ve dinini eksiltmez, kişilik ve faziletin aşağı düşmez. Ben senin bu şehirlerden birine gittiğinde senin hakkında halk arasında ihtilaf çıkmasından ve neticede bir grubun seni destekleyip diğer bir grubun ise aleyhinde savaşmalarından ve senin bela oklarının ilk hedefi olmandan korkuyorum; artık o zaman babası ve annesi bakımından bu ümmetin en iyisinin kanı zayi olacak, ailesi de zillete düşecektir." İmam (a.s): "Nereye gideyim kardeşim?" buyurduğunda Muhammed-i Hanefiyye cevaben şöyle dedi:

"Mekke'ye git; orayı uygun bulursan ne ala; aksi durumda çöl ve ovalardan geçip dağlara yönel; şehirden şehre hareket et ve insanların durumunu gözet. Elbette bir şeyi kabul edersen senin

görüşün daha isabetlidir." [13]

Maktel-i Harezmî ve Futuhu'l-A'sem'de İmam Hüseyin (a.s)'ın, Muhammed-i Hanefiye'ye şöyle cevap verdiği geçer:

"Kardeşim! Vallahi bu geniş dünyada sığınılacak hiçbir yer olmasa bile, yine de ben Yezid b. Muaviye'ye bîat etmem. Çünkü Resulullah (s.a.a), Allah'ım! Bereketini Yezid b. Muaviye'den al buyurmuştur." Bunun üzerine Muhammed-i Hanefiyye İmam (a.s)'ın sözlerini keserek ağlamaya başladı. İmam Hüseyin (a.s) da bir süre onunla birlikte ağladıktan sonra şöyle devam etti: "Kardeşim! Allah benden dolayı sana hayırlı mükâfat versin; sen nasihatte bulundun ve benim hayrımı diledin. Allah'ın izniyle senin görüşünün isabetli ve başarılı olmasını umarım. Ben şimdi Mekke'ye doğru hareket etmek istiyorum. Bunun için kendim, kardeşlerim, kardeşim çocukları ve Şialarım hazır durumdayız. Onların işi benim işim ve onların görüşü beni görüşümdür. Fakat ey kardeşim! Sen bundan müstesnasın; sen Medine'de kalıp halk arasında benim gözüm ve kulağım ol. Onların hiçbir şeyini benden gizleme." gözüm ve kulağım ol. Onların hiçbir şeyini benden gizleme." Sonra kağıt kalem isteyerek Muhammed b. Hanefiyye'ye şöyle vasiyet yazdı. [14]

Dipnotlar

[1] Taberî, Yezid b. Muaviye'nin hilafeti bölümü, c. 6, s. 188.

[2] İbn-i Kesir kendi Tarih'inde (c. 4, s. 160, Avrupa basımı) döyle diyor: İmam kinaye olarak Mervan ve Mervanoğulları'na "Zerka'nın oğlu" diye hitap ediyor. Cahiliye döneminde adı kötüye çıkan kadınlarından olan Veheb kızı "Zerka", Mervan'ın baba tarafından büyük annesidir. Zerka'nın bu çirkin ismi Mervan ve Mervanoğulları'na miras kalmıştır. Belazurî Ensabu'l-Eşraf kitabında (c. 5, s. 126'da) Zerka'nın Mevheb kızı Mariye olduğunu yazar.

[3] Tarih-i Taberî, c. 6, s. 190

[4] Musiru'l-Ahzan -İbn-i Nemâ-; Necmuddin Muhammed b. Cafer b. Ebi'l Bekâ (ö: 645 hicri), Necef - Matbaatu'l-Haydariye basımı, 1369 hicri, s. 14-15.

[5] el-Luhuf fı Kalyey tufuf, Beyrut Mektebetu'l-Endülüs basımı, s. 9-10, Ali b. Musa b. Cafer b. Tavus-i Hüseyinî (d. 614 hicri); Futuh-u İbn-i A'sem, c. 5, s. 10; Maktel-i Harezmî, c. 1, s. 180-185.

[6] Luhuf kitabında istircâ (inna lillah ve inna ileyhi raciûn) cümlesine rastlamıyoruz.

[7] Musiru'l-Ahzan, s. 14-15; Luhuf, s. 9-10; Futuh-u İbn-i A'sem ve Maktel-i Harezmî.

[8] Taberî, c. 6, s. 190-191.

[9] Maktel-i Harezmî, c. 1, s. 186

[10] Futuh-u İbn-i A'sem, c. 5, s. 29 ve Maktel-i Harezmî, c. 1, s. 187

[11] Luhuf, s. 11.

[12] Luhuf -Seyyid b. Tavus-, s. 11

[13] İrşadu'l-Şeyh Mufid, s. 183

[14] el-Futuh-u li İbn-i A'sem, c. 5, s. 32, 33